

Curtea Supremă de Justiție

DECIZIE

19 iulie 2017

mun. Chișinău

Colegiul penal în următoarea componență:

Președinte: Petru Ursache,

Judecătorii: Petru Moraru și Ghenadie Nicolaev,

examinând admisibilitatea în principiu a recursului ordinar declarat de avocatul Gantea Vasile în numele inculpatului, prin care se solicită casarea sentinței Judecătorei Orhei din 06 mai 2016 și deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 23 septembrie 2016, în cauza penală în privința lui

Gavriliuc Roman xxxxxx, xxxxxx xx xx xxxxxx
xxxx, xxxxxxxx xxxxxxxxxxx xxx, xxxxxxxxxxx xxx
xxxxxxx xxx xx xxxxx xxx xx xx

Termenul de examinare a cauzei:

Prima instanță: 10.02.2016 – 06.05.2016;

Instanța de apel: 23.06.2016 – 23.09.2016;

Instanța de recurs: 31.05.2017 – 19.07.2017.

A C O N S T A T A T :

1. Prin sentința Judecătorei Orhei din 06 mai 2016, Gavriliuc Roman a fost recunoscut vinovat și condamnat în baza art. 179 alin. (2) Cod penal, la amendă în mărime de 400 (patru sute) unități convenționale, echivalentul a 8000 (opt mii) lei.

A fost admisă parțial acțiunea civilă, fiind dispusă încasarea din contul inculpatului în beneficiul părților vătămate Buga Mihail și Buga Varvara, a câte 6000 (șase mii) lei pentru fiecare, cu titlu de prejudiciu moral.

În rest, pretențiile au fost respinse.

2. Pentru pronunțarea sentinței, prima instanță a constatat în fapt, că la 15 decembrie 2015, aproximativ la ora 14:00, Gavriliuc Roman, intenționat a pătruns în domiciliul lui Buga Mihail și Buga Varvara, și anume în curtea casei de locuit a acestora, amplasată pe adresa x xxxxxxxx xxxx xxxx, fără consimțământul proprietarilor, făcând uz de violență fizică, manifestată prin lovituri cu pumnul peste diferite părți ale corpului, aplicate ambelor părți vătămate, Buga Mihail și Buga Varvara, iar la solicitarea ultimilor de a părăsi domiciliul, a rămas ilegal în curtea gospodăriei, refuzând să o părăsească și continuând aplicarea violenței fizice, chiar în pofida vârstei înaintate a părților vătămate, recurgând la aplicarea unor lovituri cu o bucată de lemn în partea dreaptă a corpului părții vătămate Buga Varvara, a îmbrâncit-o și a scos-o forțat din curte în drum, după care Gavriliuc Roman a părăsit curtea casei, adică domiciliul lui Buga Mihail și Buga Varvara, doar în momentul când Buga Mihail, fiind la pământ și-a pierdut cunoștința.

În rezultatul acțiunilor ilegale ale inculpatului, conform rapoartelor de expertiză medico-legală nr. 07/D și nr. 08/D din 13 ianuarie 2016, lui Buga Mihail și Buga Varvara le-au fost cauzate vătămări corporale ușoare.

3. Avocatul Gantea Vasile în numele inculpatului a contestat sentința cu apel, solicitând casarea acesteia cu pronunțarea unei hotărâri de achitare.

Invocând ilegalitatea sentinței, apărarea a menționat că în acțiunile lui Gavriiliuc Roman nu se conțin elementele constitutive ale infracțiunii prevăzute de art. 179 alin. (2) Cod penal, deoarece inculpatul a pătruns doar în curtea casei lui Buga Mihail, iar această faptă nu este prevăzută de legea penală, întrucât curtea nu reprezintă în sensul legii penale domiciliul persoanei.

A specificat apărarea, că organul de urmărire penală, acuzatorul de stat și instanța de judecată au interpretat greșit dispozițiile art. 179 alin. (2) Cod penal, întrucât practica judiciară, cât și doctrina au definit ce se înțelege prin locuință în sensul legii penale, stabilind că aceasta reprezintă locul ales în mod liber de o persoană și unde își desfășoară efectiv viața privată, fără relevanță dacă locuința este permanentă sau temporară, dacă este vorba de construcție destinată în acest scop sau nu.

4. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 23 septembrie 2016 a fost respins ca nefondat apelul și menținută sentința.

4.1. Pentru argumentarea soluției nominalizate, instanța de apel a reținut, că prima instanță pe deplin a constatat starea de fapt și de drept a acțiunilor săvârșite de inculpatul Gavriiliuc Roman, apreciind probele examinate în conformitate cu prevederile art. art. 100 alin. (4), 101 Cod de procedură penală, sub toate aspectele, complet și obiectiv din punct de vedere al pertinentei, concludenței, utilității și veridicității, iar toate în ansamblu - din punct de vedere al coroborării lor, corect ajungând la concluzia de a încadra acțiunile inculpatului în baza art. 179 alin. (2) Cod penal.

Totodată, instanța de apel a remarcat că vinovăția inculpatului este dovedită prin următoarele probe: declarațiile părților vătămate Buga Mihail și Buga Varvara, raportul de expertiză medico-legală nr. 07/D din 13 ianuarie 2015, potrivit căruia, la Buga Mihail s-au constatat leziuni corporale, care în comun, determină o dereglare a sănătății de scurtă durată și se califică ca vătămare ușoară (f.d. 29); raportul de expertiză medico-legală nr. 08/D din 13 ianuarie 2015, potrivit căruia la Buga Varvara s-au constatat leziuni corporale, care în comun, determină o dereglare a sănătății de scurtă durată și se califică ca vătămare ușoară (f.d. 30); procesul-verbal de consemnare a plângerii din 29 decembrie 2016 (f.d. 6); plângerea lui Buga Mihail din 17 decembrie 2015, prin care a solicitat tragerea la răspundere a lui Gavriiliuc Roman, care la 15 decembrie 2015, fără voia și consimțământul său, a pătruns în gospodăria sa amplasată pe adresa s. Peresecina, r-nul Orhei, agresându-i fizic pe el și pe soția sa, Buga Varvara, provocându-le leziuni corporale (f.d. 9).

Instanța de apel a constatat, că motivele invocate în apel privind administrarea și aprecierea probelor sunt nefondate, deoarece prima instanță a analizat probatoriul administrat, iar fapta inculpatului întrunește elementele constitutive ale infracțiunii imputate.

În opinia instanței de apel, prin acțiunea de violare a domiciliului, prin pătrundere ilegală, se înțelege introducerea, contrară legii, a făptuitorului cu întreg corpul în spațiul în care victima își are domiciliul.

Astfel, în acțiunile inculpatului Gavriiliuc Roman se atestă latura subiectivă a acestei componente de infracțiune, fapt confirmat și de către inculpat care în ședința de judecată

a declarat că a intrat în curtea casei lui Buga Mihail, fără a cere permisiunea și fără ca ultimul să aibă acordul proprietarului. Prin pătrunderea ilegală în curtea casei lui Buga Mihail, inculpatul a adus atingere relațiilor sociale privitor la realizarea de către partea vătămată în condițiile legii a dreptului său la inviolabilitatea domiciliului.

Cu referire la argumentele inculpatului precum că a intrat în curtea casei părții vătămate, care se află în sat și după părerea sa este ceva normal în localitățile rurale să intri în curtea casei fără permisiunea stăpânului, iar în acest mod nu a săvârșit o violare de domiciliu, instanța a remarcat că pentru existența acestei infracțiuni nu interesează modul și metodele folosite de făptuitor pentru a pătrunde în domiciliul victimei și nici dacă pătrunderea are loc de față ori pe ascuns, din orice motive: răzbunare, interes material, gelozie, etc.

Motivele invocate de apelant, precum că organul de urmărire penală și prima instanță au interpretat greșit noțiunea de „domiciliu”, în sensul că curtea casei părților vătămate Buga Mihail și Buga Varvara, nu reprezintă domiciliul acestora, au fost apreciate de către instanța de judecată, ca fiind nefondate, din considerentul că conform art. 6 pct. 11) Cod de procedură penală, prin noțiunea de „domiciliu” se înțelege și orice teren privat.

Instanța de apel a respins argumentele inculpatului cu privire la nevinovăție, menționând că probele prezentate în sprijinul învinuirii dovedesc cu certitudine săvârșirea infracțiunii incriminate. Versiunea inculpatului nu are acoperire probatorie, se combate complet prin împrejurările stabilite și probele administrate în cauză, fiind apreciată ca o metodă de apărare, iar necunoașterea legii nu absolvă persoana vinovată de răspundere penală, în cazul în care sunt întrunite condițiile corespunzătoare.

La capitolul individualizării pedepsei, instanța de apel a remarcat că prima instanță a acordat deplină eficiență prevederilor art. art. 61, 75 Cod penal.

5. Avocatul Gantea Vasile în numele inculpatului, în temeiul art. 427 alin. (1) pct. 6), 8), 9), 11) și 12) Cod de procedură penală, a contestat hotărârile judecătorești cu recurs ordinar, solicitând casarea acestora și pronunțarea unei hotărâri de achitare, din motiv că fapta inculpatului nu întrunește elementele infracțiunii și fapta nu este prevăzută de legea penală.

În argumentarea recursului a invocat, că în acțiunile lui Gavriiliuc Roman nu se conțin elementele constitutive ale infracțiunii prevăzute de art. 179 alin. (2) Cod penal, deoarece inculpatul a pătruns doar în curtea casei lui Buga Mihail, iar această faptă nu este prevăzută de legea penală, întrucât curtea, în sensul legii penale, nu reprezintă un domiciliu și nu este locuință.

În viziunea recurentului, atât organul de urmărire penală, cât și instanța de judecată au interpretat greșit dispozițiile art. 179 alin. (2) Cod penal, întrucât practica judiciară, cât și doctrina au definit ce se înțelege prin locuință în sensul legii penale, stabilind că aceasta reprezintă locul ales în mod liber de o persoană și unde își desfășoară efectiv viața privată, fără relevanță dacă este permanentă sau temporară, dacă este vorba de construcție destinată în acest scop sau nu.

Remarcă apărarea că instanța de apel a indicat în conținutul deciziei, că învinuirea îi este adusă lui Levinte Efim, dar nu lui Gavriiliuc Roman, eroare ce demonstrează iresponsabilitatea judecătorilor și nu poate fi tratată ca o greșeală mecanică.

6. Procurorul a depus referință pe marginea recursului declarat de apărare, pledând pentru respingerea acestuia, ca inadmisibil.

În argumentarea poziției sale, acuzatorul de stat evidențiază că titularul cererii de recurs critică decizia prin dezacordul cu modalitatea de apreciere a probelor, însă aceste motive nu se conțin în temeiurile prevăzute la art. 427 alin. (1) Cod de procedură penală.

Totodată, procurorul susține că motivele invocate în recurs, au constituit obiect de examinare și în instanța de apel, căroră instanța le-a dat aprecierea corespunzătoare, iar decizia recurată cuprinde fondul apelului și temeiurile de fapt și de drept, care au dus la respingerea acestuia.

În opinia acuzării, la cazul dedus judecării, toate probele administrate au primit apreciere la justa valoare, iar concluziile privind vinovăția inculpatului în săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 179 alin. (2) Cod penal, rezultă din circumstanțele de fapt stabilite în cauză.

7. Examinând admisibilitatea în principiu a recursului ordinar declarat, în raport cu materialele cauzei și motivele invocate, Colegiul penal concluzionează asupra inadmisibilității acestuia, din următoarele considerente.

Conform art. 432 alin. (2) pct. 4) Cod de procedură penală, instanța de recurs, examinând admisibilitatea în principiu a recursului declarat împotriva hotărârii instanței de apel, este în drept să decidă asupra inadmisibilității acestuia în cazul în care constată că este vădit neîntemeiat.

În conformitate cu art. 424 Cod de procedură penală, instanța de recurs judecă recursul numai cu privire la persoana la care se referă declarația de recurs și numai în raport cu calitatea pe care aceasta o are în proces.

Instanța de recurs examinează cauza numai în limitele temeiurilor prevăzute în art. 427, fiind în drept să judece și în baza temeiurilor neinvocate, fără a agrava situația condamnaților.

După cum rezultă din conținutul recursului declarat, apărarea invocă temeiurile de casare prevăzute de art. 427 alin. (1) pct. 6), 8), 9), 11), 12) Cod de procedură penală, potrivit căroră hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel în cazurile când:

- *instanța de apel nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apel sau hotărârea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția sau instanța a admis o eroare gravă de fapt, care a afectat soluția instanței;*

- *nu au fost întrunite elementele infracțiunii sau instanța a pronunțat o hotărâre de condamnare pentru o altă faptă decât cea pentru care condamnatul a fost pus sub învinuire, cu excepția cazurilor reîncadrării juridice a acțiunilor lui în baza unei legi mai blânde;*

- *inculpatul a fost condamnat pentru o faptă care nu este prevăzută de legea penală;*

- *există o cauză de înlăturare a răspunderii penale;*

- *faptei săvârșite i s-a dat o încadrare juridică greșită.*

Analizând argumentele recurentului prin prisma temeiurilor de drept invocate, Colegiul penal atestă că acesta nu a indicat concret asupra căror motive invocate în cererea de apel, nu s-a expus instanța de apel, nici care este eroarea gravă de fapt, raportată la exigențele art. 6 pct. 11¹) Cod de procedură penală, pe care a admis-o instanța de apel, care a afectat soluția instanței, care este fapta pentru care instanța a pronunțat o hotărâre de condamnare, alta decât cea pentru care condamnatul a fost pus sub învinuire, care este cauza de înlăturare a răspunderii penale, și în care normă urma a fi încadrată juridic fapta săvârșită de inculpat, or poziția instanței de recurs de a suplini din oficiu recursul examinat

prin constatări subiective, constituie o derogare de la principiul contradictorialității în condițiile egalității armelor.

În acest context, Colegiul penal ține să menționeze că, instanța de recurs nu este competentă să completeze din oficiu recursul ordinar al apărării cu circumstanțe în fapt și în drept, care l-ar justifica.

Relevante fiind în acest sens și prevederile art. 24 alin. (2) Cod de procedură penală, potrivit cărora instanța judecătorească nu este organ de urmărire penală, nu se manifestă în favoarea acuzării sau a apărării și nu exprimă alte interese decât interesele legii

În ceea ce privește argumentele recurentului sub aspectul temeiurilor pentru recurs prevăzute la pct. 6), 8) alin. (1) art. 427 Cod de procedură penală, când *hotărârea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția și nu au fost întrunite elementele infracțiunii*, Colegiul penal menționează că acestea nu și-au găsit confirmare la examinarea recursului, din următoarele motive.

Având în vedere că apărarea pledează pentru o soluție de achitare a inculpatului, considerând că în speță instanțele de fond au pronunțat soluții ilegale, instanța de recurs accentuează că judecând apelul declarat de avocatul Gantea Vasile în numele inculpatului, instanța de apel a examinat cauza sub toate aspectele, complet și obiectiv, adoptând o soluție corectă de menținere a sentinței cu privire la condamnarea lui Gavriiliuc Roman, care este argumentată și corespunzătoare cumulului de probe administrate și nemijlocit verificate în ședințele de judecată în condițiile art. 100 alin. (4) Cod de procedură penală și, totodată, care au fost just apreciate de instanțe prin prisma art. 101 Cod de procedură penală, în baza cărora s-a stabilit cu certitudine că faptele imputate inculpatului corespund elementelor constitutive ale infracțiunii prevăzute de art. 179 alin. (2) Cod penal.

De asemenea, Colegiul penal constată că argumentele invocate în cererea de recurs cu privire la nevinovăția inculpatului, au constituit obiect de examinare și în instanța de apel, la care instanța respectivă s-a pronunțat detaliat și amplu motivat, nefiind identificate la etapa recursului ordinar careva temeiuri de casare a deciziei contestate.

În desfășurarea aceleiași idei, instanța de recurs specifică că, așa cum rezultă din textul deciziei atacate, instanța de apel și-a motivat decizia în conformitate cu prevederile art. 417 alin. (1) pct. 8) Cod de procedură penală și aceasta cuprinde temeiurile de fapt și de drept care au dus, la caz, la adoptarea soluției expuse în pct. 4 al prezentei hotărâri.

Pentru o fundamentare temeinică a soluției adoptate, instanța de recurs evidențiază, că în sensul art. 8 al Convenției europene pentru apărarea drepturilor omului și libertăților fundamentale, orice persoană are dreptul la respectarea domiciliului său.

Potrivit art. 29 din Constituția Republicii Moldova, domiciliul și reședința sunt inviolabile, nimeni nu poate pătrunde sau rămâne în domiciliul sau în reședința unei persoane fără consimțământul acesteia.

Din conținutul art. 6 pct. 11) Cod de procedură penală, este de înțeles că prin noțiunea de „*domiciliu*” se subînțelege locuința sau construcția destinată pentru locuirea permanentă sau temporară a unei sau a mai multor persoane (casă, apartament, vilă, cameră de hotel, cabină pe o navă maritimă sau fluvială), precum și încăperile anexate nemijlocit la acestea, constituind o parte indivizibilă (verandă, terasă, mansardă, balcon, beci, un alt loc de uz comun); de asemenea, aici fiind atribuit și *orice teren privat*, automobil, navă maritimă și fluvială privată, birou.

Având în vedere explicațiile doctrinare citate, Colegiul apreciază ca fiind nefondate criticile aduse de recurent în privința învinuirii aduse inculpatului, în contextul în care

acesta consideră că curtea casei părților vătămate Buga Mihail și Buga Varvara nu poate fi asimilată noțiunii de domiciliu în sensul tratat de art. 179 Cod penal.

Or, noțiunea de domiciliu implică nu ideea de imobil, luat în considerație în materialitatea sa, ci ideea de loc în care o persoană își desfășoară viața personală.

Totodată, nu acțiunea asupra bunurilor sau chiar asupra persoanei victimei lezează obiectul juridic ocrotit de legea penală, ci însăși prezența nedorită a făptuitorului în locul ce constituie domiciliul victimei.

În speță, instanța de recurs conchide că acțiunile inculpatului corespund faptei incriminate de organul de urmărire penală, și anume „pătrunderea și rămânerea ilegală în domiciliul unei persoane, fără consimțământul acesteia precum și refuzul de a-l părăsi la cererea ei, acțiuni săvârșite cu aplicarea violenței”, or, însăși din declarațiile inculpatului Gavriiliuc Roman, depuse în prima instanță, rezultă că ultimul a deschis poarta gospodăriei părții vătămate Buga Mihail și a intrat, deoarece nimeni nu deschidea poarta.

La fel, inculpatul a menționat că după ce Buga Mihail l-a numit cu cuvinte necenzurate, el l-a lovit cu palma peste față, ...Buga Mihail l-a apucat cu mâinile de haină...se petrecea o îmbrânceană, ...Buga Varvara a venit pe la spate și l-a apucat de gât, iar el l-a lăsat pe Buga Mihail și a izbit-o în regiunea umărului pe soția acestuia, acțiuni care au continuat până la părăsirea domiciliului părților vătămate de către inculpat (f.d. 87-88).

Latura obiectivă a infracțiunii de violare de domiciliu se caracterizează prin intenție directă, motivele infracțiunii exprimându-se în curiozitate, interes material, gelozie, răzbunare.

Infracțiunea de violare de domiciliu este o infracțiune formală, considerându-se a fi consumată din momentul: pătrunderii sau rămânerii ilegale în domiciliul persoanei, fără consimțământul acesteia, refuzul de a părăsi domiciliul la cererea persoanei.

Pentru varianta agravată a violării de domiciliu în sensul art. 179 alin. (2) Cod penal, este necesar ca violența să urmărească scopul violării de domiciliu și să se aplice înainte de a se consuma violarea de domiciliu.

La caz, instanțele de fond corect au menționat că inculpatului corect i-a fost imputată fapta de violare de domiciliu în varianta agravată prevăzută la alin. (2) al art. 179 Cod penal, deoarece potrivit rapoartelor de expertiză nr. 07/D și 08/D din 13 ianuarie 2015, părților vătămate Buga Mihail și Buga Varvara, le-au fost cauzate vătămări corporale ușoare (f.d. 29, 30).

Cu referire la temeiul de casare prevăzut la art. 427 alin. (1) pct. 9) Cod de procedură penală și invocat declarativ de recurent, în sensul că *inculpatul a fost condamnat pentru o faptă care nu este prevăzută de legea penală*, Colegiul penal enunță că acest motiv de casare se aplică în cazul când fapta imputată nu este prevăzută de legea penală ca infracțiune, ori atunci când la momentul săvârșirii, fapta a fost prevăzută de lege ca infracțiune, însă la momentul examinării în recurs a încetat a mai fi considerată ca infracțiune, fiind exclusă din Codul penal, dar la caz acest temei nu are relevanță.

Distinct de cele relatate, instanța de recurs menționează că nu poate fi reținut drept temei de casare a deciziei recurate, nici invocarea apărării cu privire la indicarea greșită a numelui și prenumelui inculpatului în conținutul hotărârii judecătorești, deoarece aceasta constituie o eroare materială, care potrivit art. 249 Cod de procedură penală, urmează a fi corectată de către instanța de judecată care a adoptat hotărârea.

Or, în sensul art. 249 Cod de procedură penală, instanța de judecată este în drept să corecteze greșelile comise la scrierea numelui sau prenumelui și a altor date biografice ale

condamnatului, a unor date calendaristice la care se referă actul, asupra unor indicații numerice și altele, cu excepția erorilor de conținut.

Față de considerentele expuse, instanța de recurs conchide că, la judecarea cauzei în ordine de apel, instanța a respectat prevederile enunțate la art. art. 414-419 Cod de procedură penală, pronunțând o hotărâre legală și întemeiată sub toate aspectele, iar temei pentru admiterea recursului declarat de apărare nu se regăsește, motiv din care se impune inadmisibilitatea acestuia, ca fiind vădit neîntemeiat.

8. În corespundere cu art. 432 alin. (1), (2) pct. 4) Cod de procedură penală, Colegiul penal,

DECIDE :

Inadmisibilitatea recursului ordinar declarat de avocatul Gantea Vasile în numele inculpatului, împotriva deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 23 septembrie 2016, în cauza penală în privința lui *Gavriliuc Roman xxxxxx* ca fiind vădit neîntemeiat.

Decizia este irevocabilă, pronunțată integral la 18 august 2017.

Președinte

Petru Ursache

Judecătorii

Petru Moraru

Ghenadie Nicolaev